

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИ СНУ ІМ. В ДАЛЯ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СХІДНОКАЗАХСТАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ДУАЛЕТА СЕРИКБАЄВА, КАЗАХСТАН
БІЛОРУСЬКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ, БІЛОРУСЬ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, МОЛДОВА
УНІВЕРСИТЕТ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, БОЛГАРІЯ
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС ОСВІТИ, ШКОЛА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ,
ФЕДЕРАЛЬНИЙ КОЛЕДЖ ОСВІТИ, НІГЕРІЯ

**ІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-
ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РОЗВИТКУ РЕГІОНУ»**

**23 квітня 2020 року
м. Сєвєродонецьк**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИ СНУ ІМ. В ДАЛЯ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СХІДНОКАЗАХСТАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ДУАЛЕТА СЕРИКБАСВА, КАЗАХСТАН
БІЛОРУСЬКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ, БІЛОРУСЬ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, МОЛДОВА
УНІВЕРСИТЕТ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, БОЛГАРІЯ
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС ОСВІТИ, ШКОЛА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ,
ФЕДЕРАЛЬНИЙ КОЛЕДЖ ОСВІТИ, НІГЕРІЯ

До 100-річчя
Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ТА
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ»

23 квітня 2020 року
м. Сєвєродонецьк

СЄВЄРОДОНЕЦЬК, 2020

Тематичний напрям 2
**ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНУ**

**ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКУ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО,
ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ В УКРАЇНІ**

*Волкова О. Г., к. е. н., доц., доц. кафедри фінансів
Одеський національний економічний університет*

Актуальність питання підвищення фіскальної ефективності від майнового оподаткування зумовлюється необхідністю забезпечення фінансової спроможності місцевих громад виконувати владні повноваження, які з моменту запровадження фінансової децентралізації у 2015 році, значно розширилися.

Аналіз даних таблиці 1 дає змогу дійти висновку про зростання фіскальної ефективності податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, проте дуже повільними темпами. Однак, відмітимо, що це відбувається після різкого зниження фіскальної ефективності у 2015 році.

Таблиця 1

Фіскальна ефективність податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
України у період 2015-2019 рр.

Показник	2015	2016	2017	2018	2019
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, млн грн	2,6	1,4	2,4	3,6	4,9
Питома вага у ВВП, %	0,13	0,06	0,08	0,1	0,1
Питома вага у податкових надходженнях місцевих бюджетів, %	2,6	0,96	1,19	1,57	1,81
Питома вага у власних коштах місцевих бюджетів, %	2,2	0,82	1,05	1,37	1,63
Питома вага у місцевих податках та зборах, %	9,6	3,3	4,6	5,9	6,7

Джерело. Таблицю складено за даними [3,4]

Підвищення фіскальної ефективності податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки з 2015 року зумовлено суттєвими трансформаціями, які відбулися в механізмі його адміністрування: склад об'єкта оподаткування було розширено та включено не лише житлову нерухомість, а й комерційну власність, розширено й базу оподаткування: з житлової площі на загальну, податок на житлову нерухомість стягується з квартири, площа яких перевищує 60 м², та будинки з площею понад 240 м. Проте, з 2017 року відзначається незначне зниження питомої ваги податку у ВВП, власних доходів, місцевих податках та зборах та податкових надходженнях місцевих бюджетів, що зумовлено недоліками адміністрування цього податку, не встановлення, або встановлення місцевими органами влади мінімальних ставок податку. «При їх визначенні депутати місцевих рад враховували соціально-економічний стан громади, а також можливість того, що підвищення ставок податків призведе до зростання соціального напруження та росту заборгованості з виплат». Проте, експерти дійшли висновку, що «насправді мотивацією приймати такі рішення було те, що у більшості громад депутати є представниками бізнесу, або тісно

пов'язані з ним – отже, для них підвищення ставок податків не вигідне. Проведення громадських слухань з приводу встановлення місцевих податків та зборів не відбувається у більшості громад» [1].

На механізм оподаткування нерухомості впливає низка чинників: рівень цін на нерухомість та рівень розвитку самого ринку нерухомого майна, методика оцінювання нерухомості, рівень доходів населення, податкова культура в сфері майнового оподаткування. Останній фактор в Україні відіграє суттєвий вплив, з огляду на те, що оподаткування нерухомості є відносно новим явищем для громадян та бізнесу. Оподаткування нерухомості до сьогодні асоціюється з податком на розкіш, хоча питому вагу платників податку житлової нерухомості займають особи, які мають декілька об'єктів житлової нерухомості, не великих за площею та ринковою вартістю, які були отримані ними у спадщину. У структурі платників громадяни, які мають квартири житловою площею понад 120 м² і будинки понад 250 м², становлять близько 1%.

У структурі податку переважають платники юридичні особи, хоча питома вага платників фізичних осіб зросла у 2019 році відносно попередніх років (рис. 1).

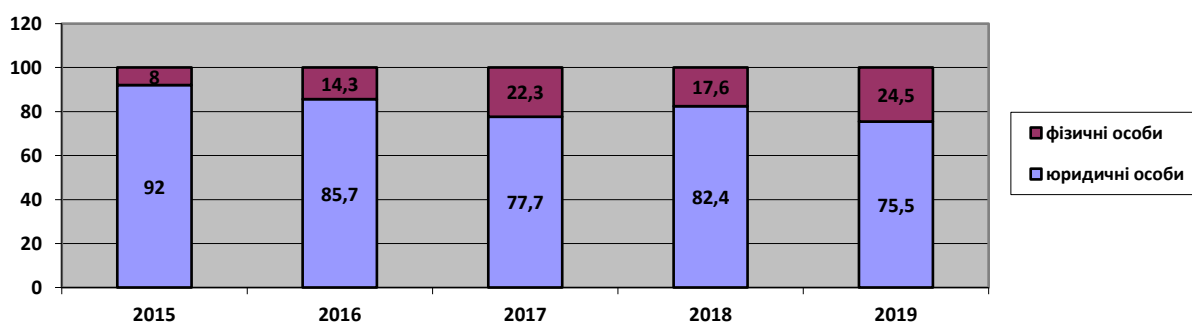

Рис. 1. Динаміка структури податку на нерухомість, відмінне від земельної ділянки за платником податку у період 2015-2019рр.

Джерело. Діаграми складено за даними [3]

Аналіз структури податку на нерухомість, відмінне від земельної ділянки за типом нерухомості за останні п'ять років свідчить про переважання податки за комерційну нерухомість, та істотних змін у структурі податки за категорією нерухомості не відбулося (рис. 2).

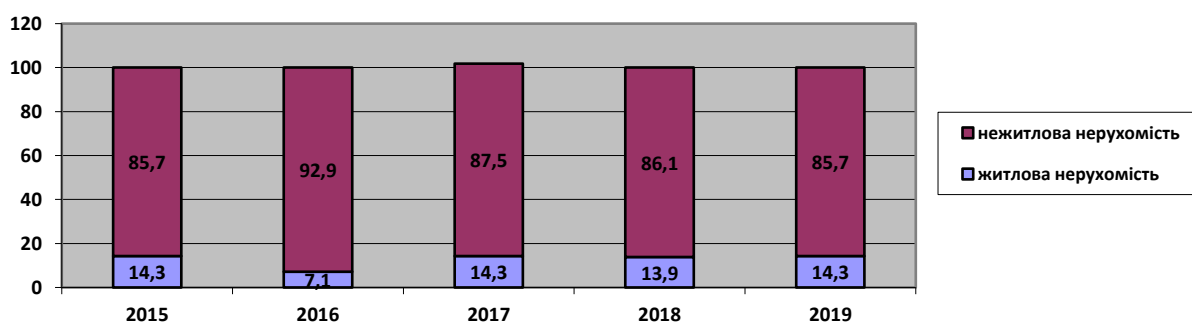

Рис. 2. Динаміка структури податку на нерухомість, відмінне від земельної ділянки за типом нерухомості у період 2015-2019рр.

Джерело. Діаграми складено за даними [3]

Експертами визнається неповна реалізація фіскального потенціалу податку на майно, відмінного від земельної ділянки, з причини відсутності актуальної інформації щодо права власності на нерухомість у Державному реєстрі речових прав; близько 95% нерухомого майна не зареєстровано у електронній базі реєстру прав власності на нерухоме майно. Зазначене не дозволяє охопити оподаткуванням усе нерухоме майно і отримати в повному обсязі доходи від цього податку. Для збільшення надходжень із податку на нерухоме майно доцільно вжити першочергових заходів щодо формування єдиного реєстру об'єктів нерухомості. Залишається актуальним й зміни в механізмі визначення ставки податку: в залежності від ринкової вартості об'єкта нерухомості замість існуючої на сьогодні прив'язки до мінімальної заробітної плати.

Суттєвим фактором впливу на недоотримання місцевими бюджетами надходжень від оподаткування нерухомості є експлуатація житлових будинків без уведення їх в експлуатацію. За таких умов, є доцільним передбачати оподаткування такої нерухомості за умови наявності витрат на споживання комунальних послуг: тепло-, газ-, вода [2].

Список використаних джерел

1. Аналіз фінансового управління у 50 ОТГ від програми DOBRE (USAID) <https://voxukraine.org/uk/prihovaniy-klondajk-yak-rozkriti-potentsial-byudzhativ-obyednanih-teritorialnih-gromad/#ftn2>
2. Волкова О.Г. Фіскальна ефективність місцевого оподаткування в Україні. Науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». 2019. Вип. 28(19). с. 263-269
3. Державна казначейська служба України . URL: <http://www.treasury.gov.ua>
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

СТАН РИНКУ ПРАЦІ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В КОНТЕКСТІ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ РОБОЧОЇ СИЛИ

Крамчанінова М. Д., к.е.н., доц., доц. кафедри економіки і підприємництва

Якуніна Я. К., здобувач вищої освіти

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Сучасне становище ринку праці в Луганській області склалося завдяки соціально – економічному розвитку України з урахуванням територіально-галузевої структури зайнятості. Найбільш активна частина населення зайнята в суспільному виробництві і є головною продуктивною силою, що створює матеріальні блага. Зменшення показників народжуваності, зниження тривалості життя, зростання смертності та міграційних втрат, депопуляція населення, старіння нації мають суттєвий негативний вплив на кількісно-якісний рівень робочої сили.

За статистикою Інституту демографії соціальних досліджень Національної академії наук України, чисельність працездатного населення України у віці від 20 до 64 років до 2030 року зменшиться на три мільйони людей. Тому гострою постає проблема збільшення чисельності та рівня соціального захисту трудових ресурсів регіону [1].

Динаміка основних характеристик щодо зайнятості населення, згідно даних соціально-економічного аналізу Луганської області за період 2015-2018 рр. [2], наведена в таблиці 1.